

Citiți lecția din manual: *Studiu de caz: Diversitatea culturală în lumea românească - Brașov și Cluj.*

Studiu de caz: Diversitatea culturală în lumea românească

1. Transilvania: spațiu multicultural

- secolele IX-XIII - Transilvania a fost cucerită de Regatul Ungariei și organizată ca voievodat;
- deoarece populația majoritară a Transilvaniei a fost de origine română, pentru consolidarea stăpânirii regii maghiari i-au colonizat aici pe sași (de neam germanic, au avut un rol important în susținerea comerțului și în dezvoltarea orașelor) și pe secui (înrușiți cu maghiarii, au avut în special atribuții militare, apărând granițele sud-estice ale Transilvaniei) ⇒ spațiu multicultural;
- cele mai reprezentative așezări multiculturale au fost Brașovul și Cluj-Napoca, alături de Sibiu, Sighișoara, Mediaș, Bistrița și Orăștie.

2. Brașov: Orașul Coroanei

- 1224 - întemeietorilor Brașovului, sașii, pentru a se așeza în Transilvania, li s-a garantat autonomia pe baza unei diplome (*Diploma Andreanum*) emisă de regele maghiar Andrei al II-lea (1205-1235);
- 1288 - prima atestare documentară a Brașovului (în limba germană: *Kronstadt*; în limba maghiară: *Brasso*; în limba latină: *Corona*), oraș locuit de-a lungul timpului de sași, unguri, secui și români, unul dintre cele mai importante centre meșteșugărești și comerciale din spațiul românesc;
- secolele XIV-XV - Brașovul a fost întărit cu ziduri de apărare, s-a construit o piață centrală (Piața Sfatului), dominată de Primărie (Casa Sfatului), de unde au pornit toate celelalte străzi, și o catedrală, Sfânta Maria (ulterior, din cauza unui incendiu, a primit numele de Biserica Neagră) ⇒ reflectarea bogăției orașului, care a dominat schimburile comerciale în spațiul românesc;
- populația românească a locuit în cartierul Șcheii Brașovului, centrul religios al comunității autohtone fiind biserica creștin-ortodoxă Sfântul Nicolae (secolul al XIII-lea);
- secolul al XVI-lea - orașul a devenit un important centru cultural: Johannes Honterus (1498-1549) a pus bazele învățământului în limba germană, iar diaconul Coresi (1500-1583) a tipărit primele cărți în limba română.

3. Cluj-Napoca: Orașul Comoară

- secolele II-III - în perioada stăpânirii romane a Daciei a fost întemeiată colonia Napoca;
- 1173 - atestarea așezării *Castrum Clus*, de unde a provenit, probabil, numele Cluj (în limba germană: *Klausenburg*; în limba maghiară: *Kolozsvár*), întemeiată de sași și locuită de unguri, sași și români, condusă de un jude (primar), important centru meșteșugăresc și comercial;
- 1241 - Cluj-Napoca a avut mult de suferit de pe urma invaziei mongole conduse de Batu Han (1227-1255) ⇒ a doua jumătate a secolului al XIII-lea - repopularea orașului cu coloniști sași;
- 19 august 1316 - regele maghiar Carol Robert de Anjou (1309-1343) a scos Cluj-Napoca din posesiunea Episcopiei Catolice de Alba Iulia și i-a acordat privilegiile și statutul de oraș (*civitas*);
- 1437-1438 - în perioada răscoalei de la Bobâlna locuitorii din Cluj-Napoca s-au alăturat răzvrătiților ⇒ retragerea rangului și a privilegiilor, iar participanții la revoltă au devenit țărani, drepturile pierdute fiind recuperate mult mai târziu;
- secolele XIV-XV - Cluj-Napoca a fost întărită cu ziduri de apărare și 20 de turnuri întreținute și apărate de breslele meșteșugarilor (Bastionul Croitorilor, Aurarilor și Lăcătușilor), fiind dominată de o piață principală și o catedrală gotică (Biserica Romano-Catolică Sfântul Mihail), precum și multe cartiere meșteșugărești (zidari și tâmplari);
- secolul al XVI-lea - orașul a devenit un important centru cultural: fondarea a numeroase școli cu predare în limbile germană și maghiară și a primei universități din spațiul românesc (1581: Colegiul Academic, actuala Universitate Babeș Bolyai).

Pentru o mai bună înțelegere a subiectului studiat vizionați următoarele videoclipuri:

<https://www.youtube.com/watch?v=W8iIa8C6E6c>

<https://www.youtube.com/watch?v=aqZ5GWyhfqU>

Fișă de lucru: Studiu de caz: Diversitatea culturală în lumea românească

Citiți cu atenție textele de mai jos, apoi răspundeți cerințelor:

A. „Brașovul este un oraș bine clădit, înconjurat aproape de jur-împrejur de munți ca o coroană. Orașul este populat din cauza târgului ce se ține acolo în fiecare vineri și sâmbătă la care vin toți muntenii și moldovenii ca la bâlci.”

(Jacques Bongars, *Jurnal de călătorie*)

B. „Clujul este un oraș comercial mare și populat, ultimul dintre cele șapte orașe germane... este întărit cu un zid de piatră cubică și cu turnuri. În acest oraș se desfășoară un comerț foarte viu căci se aduc mărfuri de la Viena.”

(Conrad Jacob Hildebrandt, *Călătorie în Transilvania*)

1. Precizați, pe baza sursei A, motivul pentru care Brașovul a fost cunoscut sub numele de Corona.

2. Identificați, pe baza sursei B, un spațiu european de unde s-au adus mărfuri la Cluj-Napoca.

3. Explicați, pe baza sursei A, de ce Brașovul a fost considerat un punct de legătură pentru spațiul românesc.

4. Selectați, pe baza surselor A și B, două elemente caracteristice unui oraș medieval occidental.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ghețău, Gheorghe Florin, Ghețău, Olenca Georgiana, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Aramis, București, 2022.
2. Ochescu, Maria, Oane, Sorin, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Art Klett, București, 2022.
3. Aichimoaie, Adrian Ilie, Boșcodeală, Felicia Elena, Diaconu, Maria Aurelia, Diță, Ion Nicolae, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Booklet, București, 2022.
4. Stoica, Stan, Becheru, Dragoș Sebastian, Bartic, Marcel, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura CD Press, București, 2022.
5. Rotundu, Elvira, Tomescu-Stachie, Carmen, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Corint Logistic, București, 2022.
6. Băluțoiu, Valentin, Grecu, Maria, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2022.
7. Stan, Magda, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Litera, București, 2022.
8. Constantiniu, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2008.
9. Pop, Ioan-Aurel, *Scurtă istorie a românilor*, Editura Litera, București, 2019.
10. Bulei, Ion, *O istorie ilustrată a românilor*, Editura Litera, București, 2018.

